

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 14.07.2017
Avaldamismärge: RT I, 04.07.2017, 7

Välja kuulutanud
Vabariigi President
22.06.2017 otsus nr 131

Liiklusseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 14.06.2017

Liiklusseadusestehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 punkti 15 täiendatakse pärast sõna „tasakaaluliikuri” tekstiosaga „, robotliikuri”;
- 2) paragrahvi 2 punkti 18 täiendatakse pärast sõna „jalakäija” tekstiosaga „, robotliikuri”;
- 3) paragrahvi 2 punkti 25 täiendatakse pärast sõna „jalakäija” tekstiosaga „, robotliikuri”;
- 4) paragrahvi 2 punkti 40 täiendatakse pärast sõna „pisimopeed” tekstiosaga „, robotliikur”;
- 5) paragrahvi 2 täiendatakse punktidega 68¹–68³ järgmises sõnastuses:

„68¹) **robotliikur** on ratastel või muul veermikul maapinnaga kontaktis liikuv osaliselt või täielikult automaatne või kaugjuhitav sõiduk, mis kasutab ümbritseva keskkonna kohta teabe saamiseks andureid, kaameraid või muid seadmeid ja mis on saadud teavet kasutades suuteline liikuma osaliselt või täielikult juhi kontrollita;

68²) **robotliikuri kasutaja** on füüsiline või juriidiline isik, kes on robotliikuri otsene valdaja ja kasutab robotliikurit liikluses. Robotliikuri kasutaja ei ole isik, kellele osutatakse robotliikuriga lepingu alusel või muul alusel teenust ja teenuse kasutaja ei oma sisulist kontrolli robotliikuri hooldamise, käitamise ega robotliikuri liiklusesse lubamise üle;

68³) **robotliikuri juhtimine** on robotliikuri liikumiskiiruse või -suuna muutmine füüsilise isiku poolt vahetult või kaugjuhtimise teel elektrooniliste, manuaalsete või muude juhtimisseadmete abil. Robotliikuri juhtimiseks loetakse ka robotliikurile liikumisteede või sihtkoha määramist ja sellega seonduvate liikumis- ja peatumiskäskude andmist ajaks, millal robotliikur osaleb liikluses osaliselt või täielikult juhi kontrollita, kuid üksnes ulatuses, milles robotliikur tegutseb nende käskude kohaselt;”;

- 6) paragrahvi 2 punktid 99 ja 100 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„99) **ülekäigukoht** on sõidutee, jalgrattatee või trammitee ületamiseks jalakäijale ettenähtud, arusaadavalt rajatud ja asjakohaselt tähistatud teeosa, kus jalakäijal ei ole sõidukijuhi suhtes eesõigust, välja arvatud juhul, kui jalakäija ületab ülekäigukohal sõiduteed, millele sõidukijuht pöörab. Ülekäigukohal võib sõidutee ületada jalgrattaga või tasakaaluliikuriga sõites või robotliikuriga, kuid jalgratturil, tasakaaluliikuri juhil ega robotliikuril ei ole sõidukijuhi suhtes eesõigust, välja arvatud juhul, kui jalgrattur, tasakaaluliikuri juht või robotliikur ületab ülekäigukohal sõiduteed, millele sõidukijuht pöörab. Ülekäigukohal sõiduteed ületades ei tohi jalgrattur ega tasakaaluliikuri juht ohustada sõiduteed ületavat jalakäijat ja robotliikuriga ühtegi eelnimetatutest;

100) **ülekäigurada** on jalakäijale sõidutee, jalgrattatee või trammitee ületamiseks ettenähtud asjakohaste liiklusmärkide või teekattemärgisega tähistatud sõidutee, jalgrattatee või trammitee osa, kus juht on kohustatud andma jalakäijale teed. Ülekäigurada on reguleeritav, kui liiklejate liikumise järjekorra määravad foorituled või reguleerija märguanded. Muul juhul on ülekäigurada reguleerimata. Ülekäigurajal võib sõidutee ületada jalgrattaga või tasakaaluliikuriga sõites ja robotliikuriga, kuid sel juhul ei ole reguleerimata ülekäigurajal jalgratturil, tasakaaluliikuri juhil ega robotliikuril sõidukijuhi suhtes eesõigust, välja arvatud juhul, kui jalgrattur, tasakaaluliikuri juht või robotliikur ületab ülekäigurajal sõiduteed, millele sõidukijuht pöörab. Ülekäigurajal sõiduteed ületades ei tohi jalgrattur ega tasakaaluliikuri juht ohustada sõiduteed ületavat jalakäijat ja robotliikuriga ühtegi eelnimetatutest;”;

- 7) paragrahvi 7 lõiked 8 ja 9 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Jalgrattafoor reguleerib jalgrataste, tasakaaluliikurite, robotliikurite, pisimopeedide ja mopeedide sõitu nendele eraldatud rajal või jalgrattateel. Jalakäija ja jalgratta kujutisega foor reguleerib jalakäijate, tasakaaluliikuri juhtide, robotliikurite ja jalgratturite liiklust. Foori kuju, tuled asetuse ja tähendus on sama mis

ümartuledega fooril. Foori tuledel on jalgratta kujutis või jalakäija ja jalgratta kujutis või ümartuledega fooriga kohakuti on lisateetahvel jalgratta kujutisega.

(9) Jalakäijafoor reguleerib jalakäijate, tasakaaluliikuri juhtide ja robotliikurite liiklust. Jalakäijafoor reguleerib ka jalgratturite liiklust, kui jalgratta- ja jalgteel ei ole kasutatud jalgrattafoori. Foori ülemises osas on punane jalakäija kujutis, mis keelab jalakäijal, tasakaaluliikuri juhil ja robotliikuriga ületada sõiduteed, ja all roheline jalakäija kujutis, mis lubab jalakäijal, tasakaaluliikuri juhil ja robotliikuriga ületada sõiduteed. Foor võidakse varustada helisignaaliga, mille katkendlik heli teatab, et põleb punane tuli, pidev heli aga, et põleb roheline tuli. Jalakäijafoori ülemist punast jalakäija kujutisega tuld võib vajaduse korral dubleerida.”;

8)paragrahvi 11 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 11. Märgrürietusele, ohutusvestile, jalgratturikiivriie ning loomveoki, jalgratta, tasakaaluliikuri, robotliikuri, pisimopeedi ja jalakäija helkurile esitatavad nõuded”;

9)paragrahvi 11 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Loomveoki, jalgratta, tasakaaluliikuri, robotliikuri ja pisimopeedi helkur peab vastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud või käesoleva seaduse § 73 lõike 11 alusel kehtestatud nõuetele.”;

10)paragrahvi 12 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Liiklejate ohutuse ja avaliku korra tagamiseks võib tee omanik kehtestada robotliikuriga liiklemisele ajutisi või alalisi piiranguid. Piirangud tuleb robotliikuri kasutajale kättesaadavaks teha masintöödeldavas elektroonilises üldkättesaadavas vormis.”;

11)paragrahvi 12 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega täpsemad nõuded robotliikuriga liiklemise piirangute üldkättesaadavusele ja masintöödeldavale elektroonilisele vormile.”;

12)paragrahvi 15 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) õuealal 20 kilomeetrit tunnis. Jalakäija või robotliikuri vahetus läheduses tohib sõiduk liikuda jalakäija või robotliikuri kiirusega;”;

13)paragrahvi 15 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12¹järgmises sõnastuses:

„12¹) robotliikuril kuus kilomeetrit tunnis;”;

14)paragrahvi 17 lõike 5 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) sõiduteelt ära sõites jalakäijale, tasakaaluliikuri juhile, robotliikurile, jalgratturile ning mopeedi- ja pisimopeedijuhile, kui teeandmise kohustus ei ole liikluskorraldusvahenditega reguleeritud teisiti;
2) jalakäijale, jalgratturile, tasakaaluliikuri juhile, robotliikurile ning mopeedi- ja pisimopeedijuhile, kes ületab sõiduteed, millele juht pöörab, kui teeandmise kohustus ei ole liikluskorraldusvahenditega reguleeritud teisiti;”;

15)paragrahvi 22 lõiget 1 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Jalakäija ei tohi põhjendamatult takistada teist jalakäijat ega ülekäigurajal, kõnniteel või jalgratta- ja jalgteel liikuvat jalgratturit, tasakaaluliikuri juhti või robotliikurit.”;

16)paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Jalgrattur ja tasakaaluliikuri juht ei tohi põhjendamatult takistada robotliikurit.”;

17)paragrahvi 35 pealkirja täiendatakse pärast sõnu „tasakaaluliikuri juhi” tekstiosaga „, robotliikuri”;

18)paragrahvi 35 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „tasakaaluliikuri juhti” tekstiosaga „, robotliikurit”;

19)paragrahvi 35 lõige 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(11) Kui reguleeritav ülekäigurada tuleb ületada kõrvalepöörde lõpul, võib juht juhul, kui tema sõidusuunas pole stoppjoont või stoppjoonemärki, ülekäiguraja ületada, andes teed lubava fooritule ajal sõiduteed ületavale jalakäijale, jalgratturile, tasakaaluliikuri juhile ja robotliikurile.”;

20)paragrahvi 44 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) robotliikuril käesoleva seaduse § 151³lõikes 6 sätestatud juhul.”;

21) paragrahvi 92 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Robotliikuri võib teisaldada valvega hoiukohta või politseiasutusse, kui:

- 1) robotliikur on pargitud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1, 2, 3, 6, 7 või 8 sätestatud viisil;
- 2) robotliikuril puudub identifitseerimisnumber, kasutaja telefoninumber ja nimi;
- 3) robotliikurile kantud telefoninumbri ei saa kasutajaga ühendust;
- 4) robotliikurile kantud kasutaja andmed ei vasta tegelikule kasutajale;
- 5) käesoleva seaduse § 151² lõikes 1 sätestatud nõuetele vastav kasutaja või juht ei ole tuvastatav.”;

22) paragrahvi 92 lõiget 5 täiendatakse pärast tekstiosa „ja kohalikul omavalitsusel” tekstiosaga „ning lõikes 2¹ sätestatud juhtudel politseiasutusel”;

23) paragrahvi 92 lõiget 5¹ täiendatakse pärast tekstiosa „või kohalikult omavalitsuselt” tekstiosaga „ning lõikes 2¹ sätestatud juhtudel politseiasutusel”;

24) seadust täiendatakse 7¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„7¹. peatükk NÕUDED ROBOTLIIKURILE JA ROBOTLIIKURI LIIKLUSREEGLID

§ 151¹. Nõuded robotliikurile

- (1) Robotliikuri seadmed, varustus ja tehnoloogia peavad tagama robotliikuri ohutu juhtimise ja liiklemise selliselt, et see ei takistaks liiklust, ohustaks või kahjustaks inimesi, vara või keskkonda.
- (2) Teel liikuva robotliikuri mõõtmed veosega ja veoseta peavad olema sellised, et need ei ohustaks ega takistaks teist liiklejat.
- (3) Robotliikur peab olema varustatud helkurite ja tuledega, mis tagavad selle ohutu kasutamise ja nähtavuse teistele liiklejatele pimedal ajal või halva nähtavuse korral.
- (4) Robotliikur peab olema varustatud selgelt loetava identifitseerimisnumbri, kasutaja telefoninumbri ja kasutaja nimega.
- (5) Nõuded robotliikuri seadmetele, varustusele, tehnoloogiale, tehnilisele seisundile, valmistajakiirusele, robotliikuri helkurite ja tulede kasutamisele ning robotliikuri maksimaalsed mõõtmed kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 151². Robotliikuri kasutaja ja juhi üldkohustused

- (1) Robotliikuri füüsilisest isikust kasutaja ja juht peab olema vähemalt 18-aastane. Robotliikuri kasutaja peab olema Eesti kodakondsusega või Eestis elamisloa või -õiguse saanud Eestis alalist elukohta omav füüsiline isik või Eestis registreeritud juriidiline isik.
- (2) Robotliikuriga on keelatud vedada inimest ja looma.
- (3) Robotliikuri kasutaja peab robotliikuri kasutamisel ja robotliikuri juht peab robotliikuri juhtimisel olema hoolikas, ettevaatlik ja tähelepanelik, vältima teiste liiklejate ohustamist ja kahju tekitamist, järgima robotliikurile ja selle liiklemisele kehtestatud nõudeid ning tundma robotliikuri kasutamise seonduvaid õigusakte.
- (4) Robotliikuri kasutaja on kohustatud:
 - 1) enne robotliikuri kasutamist tagama robotliikuri korrasoleku ja nõuetele vastavuse ning veenduma, et robotliikuri tehniline seisund võimaldab robotliikurit ohutult kasutada;
 - 2) mitte lubama robotliikurit juhtima või mitte andma selle juhtimist üle joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis või liiklusohtlikus tervise seisundis isikule, samuti isikule, kellel puuduvad vajalikud oskused ja teadmised robotliikuri ohutuks kasutamiseks, samuti isikule, kes ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele;
 - 3) pidama arvestust enda kasutuses olevate robotliikurite üle ja varustama robotliikurid identifitseerimisnumbritega, kasutaja nime ja telefoninumbriega;
 - 4) veenduma robotliikuri valgustusseadmete ja helkurite korrasolekus ning identifitseerimistunnuste loetavuses;
 - 5) tagama, et robotliikuri kasutamisel oleks välisest robotliikuri juhtimise ülevõtmine käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikute poolt;
 - 6) enne robotliikuri kasutamist tagama, et veose vedamisel on see paigutatud, kinnitatud ja kaetud nii, et see ei ohustaks inimesi, ei rikuks keskkonda, ei põhjustaks varalist kahju ega takistaks liiklust;
 - 7) olema robotliikuri kasutamise ajal käesoleva seaduse § 151¹ lõike 6 kohasel telefoninumbri kättesaadav ning korrakaitseorgani nõudel ja määratud tähtjaks esitama käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud andmed.

(5) Robotliikuri juht on kohustatud temale võimalikus ulatuses enne robotliikuri kasutamist ja kasutamise ajal veenduma:

- 1) robotliikuri korrasolekus ja selles, et robotliikuri tehniline seisund ning robotliikuri liikumiseks ja juhtimiseks kasutatavad seadmed lubavad robotliikurit ohutult kasutada;
- 2) robotliikuri valgustusseadmete ja helkurite korrasolekus ning identifitseerimistunnuste loetavuses.

(6) Robotliikuri juhil on keelatud:

- 1) joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis või liiklusohutlikus tervise seisundis juhtida robotliikurit või anda juhtimist üle sellises seisundis isikule;
- 2) anda robotliikuri juhtimist üle isikule, kellel puuduvad vajalikud oskused ja teadmised robotliikuri ohutuks kasutamiseks või kes ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele.

(7) Robotliikuri kasutaja on kohustatud säilitama ja esitama kuue kuu jooksul arvates robotliikuri kasutamise päevast liiklusjärelvalve teostaja või kohtu nõudmisel ja määratud tähtajaks järgmised andmed:

- 1) robotliikuri liikumisteede andmed, sealhulgas kasutamise kuupäev, algus- ja lõppkellaeg ühesekundilise täpsusega, asukoht ning sõidukiirus;
- 2) kronoloogiliselt jäädvustatud robotliikuri juhi juhtimiskäskluste ja juhi sekkumiseta liikumise andmestik ning juhi tuvastamiseks vajalikud andmed;
- 3) andmed robotliikuri andurite poolt tuvastatud häirete kohta, mis tingisid juhi sekkumise robotliikuri juhtimisse;
- 4) andmed robotliikuri omaniku ja kindlustuse kohta.

(8) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud andmete täpsema loetelu ja nõuded andmete säilitamise ning salvestamise vormile.

§ 151³. Robotliikuri asukoht teel

(1) Robotliikuriga võib sõita kõnniteel, jalgteel ning jalgratta- ja jalgteel jalakäijale ettenähtud teosal, mille laius on robotliikurile liikumiseks piisav, väljumata selle tee või tee osade piiridest.

(2) Robotliikuriga ei tohi kõnniteel, jalgteel ning jalgratta- ja jalgteel sõites ning ülekäigurajal sõiduteed ületades jalakäijat ohustada ega tema liikumist takistada. Vajadusel peab robotliikuriga seisma jääma või vabastama tee või sõiduteed ületades liikuma lähimasse ohutusse kohta väljaspool sõiduteed.

(3) Robotliikuriga võib asulas sõita kõnnitee, jalgteel ning jalgratta- ja jalgteel puudumisel parempoolsel teepeenral või selle puudumisel sõidutee parema ääre lähedal tingimusel, et sellega ei ohustata ega takistata teisi liiklejaid. Vasakpoolsel teepeenral või selle puudumisel sõidutee vasaku ääre lähedal võib robotliikuriga liikuda üksnes vahetult enne sihtkohta jõudmist, kui selline tee on lühem ja ohutum.

(4) Õuealal võib robotliikuriga kõnnitee, jalgteel, jalgratta- ja jalgteel ning teepeenra puudumisel sõita sõiduteel liikudes sõidutee ääre lähedal. Õuealal liikudes ei tohi robotliikuriga ohustada ega takistada teisi teel liiklejaid.

(5) Kui robotliikuriga liikumiseks ettenähtud teosal on ajutine takistus, mis ei võimalda seal liikumist jätkata, siis võib robotliikuriga takistusest möödumiseks kasutada sõiduteed, kui see on ohutu ja ei takista teisi liiklejaid.

(6) Liikudes või paiknedes robotliikuriga sõiduteel, peab kasutama käesoleva seaduse § 151¹ lõikes 5 nimetatud valgustusseadmeid kollase valgusega vilkuvas režiimis.

§ 151⁴. Sõidutee ületamine

(1) Robotliikuriga tohib sõiduteed ületada kohtades, mis on lubatud sõidutee ületamiseks jalakäijale.

(2) Enne sõidutee ületamist peab robotliikur või selle juht analüüsima sõidutee ületamise ohutust ja tagama, et sõidutee ületamine on võimalik ohutult lõpetada, jäämata seisma sõiduteele.

(3) Sõidutee ületamisel robotliikuriga ei tohi takistada ega ohustada sõiduteed ületavaid teisi liiklejaid.

§ 151⁵. Robotliikuriga tee andmise kohustus

Robotliikuriga peab andma teed teistele teel liiklejatele, välja arvatud käesoleva seaduse § 17 lõike 5 punktides 1 ja 2 ning § 35 lõikes 11 sätestatud juhtudel. Vajaduse korral peab robotliikuriga seisma jääma ja liikuma lähimasse ohutusse kohta väljaspool sõiduteed.”;

25) paragrahvi 169 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Robotliikuriga toimunud liiklusõnnetuse korral peab robotliikuri juht või kasutaja võtma asjakohaseid meetmeid, et oleks tagatud robotliikuri seismajäämine ja et robotliikur ei kujutaks endast edasist ohtu. Kui liiklusõnnetuses on inimene saanud vigastada või surma ja robotliikuri juhil on võimalik sellest robotliikuri kaamera või muu taolise seadme kaudu vahetult aru saada, siis peab robotliikuri juht või kasutaja teavitama liiklusõnnetusest häirekeskust ning tegutsema sealt saadud korralduste kohaselt.”;

26)paragrahvi 259 pealkirja ja lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „tasakaaluliikuri juhi,” tekstiosaga „robotliikuri juhi või kasutaja,”.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees